

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ
Обществен съвет

ПРОТОКОЛ

№ 144

На 2.02.2023 г. се проведе заседание на Обществения съвет към ЦИК.

ПРИСЪСТВАХА:

Цветелина Пенева – председател на Обществения съвет, Сдружение „Демокрация и законност“;

Ива Лазарова – заместник-председател на Обществения съвет, Институт за развитие на публичната среда;

Надежда Гологанова – заместник-председател на Обществения съвет, Гражданска инициатива за свободни и демократични избори;

Даниел Стоянов – Асоциация за реинтеграция на осъдени лица;

Румяна Дечева – Европейска асоциация за защита на човешките права – България;

Свилена Гражданска – Институт за социална интеграция;

Тодор Гунчев – Федерация на независимите студентски дружества;

Заседанието бе открито в 18 часа и 10 минути и председателствано от госпожа Цветелина Пенева – председател на Обществения съвет към ЦИК.

* * *

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Уважаеми колеги, откривам днешното извънредно заседание на Обществения съвет към Централната избирателна комисия.

Д н е в е н р е д:

1. Обсъждане и приемане на Становище по ключови въпроси от подготовката на предстоящите избори;

Това е точката, която отложихме от редовното заседание от вторник на 31 януари.

Имейлът на Тодор Гунчев получих преди малко. От други колеги коментари и предложения, редакции не съм получавала.

По същество Тодор Гунчев, ако иска да каже няколко думи.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Мнението е, че не било редно в становище и ние винаги сме се пазили от подобни твърдения, че нещо е или законно или оправдано или нещо друго, а ние изхождаме от експертизата си и казваме кое може да е полезно за улесняване на процеса. В тази връзка предлагаме да се коригира уърдинга и да се запази смисъла, но да не казваме, че отговаря на законовите разпоредби или, че е оправдано да бъде променено нещо друго. Това което можем да кажем е, че с оглед повишаване на ефективността или постигане на по-добри резултати, прозрачност, публичност, но да избегнем формулировката, че нещо е законно или оправдано. Това е накратко.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Прочитам изречението. Отбелязал си текста в червено, който считаш, че трябва да отпадне. Аз приемам твоите аргументи. Благодаря за тях.

Чета изречението без обозначеното с червеното.

Общественият съвет смята, че отпечатаната от специализираните устройствата за машинно гласуване бюлетина, съдържа информация аналогична с доскорошните контролни разписки.

Ако искате може да не слагаме други думички. Ако искате да напишем „с оглед прозрачността на документа“.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз за това не съм предложил текст. По скоро хората, които са го изработили с цел да се запази смисъла на това нещо, но да избегнем това, че нещо е законно или незаконно. Те да предложат. Не искам да влизам, да променям и да омаловажавам труда на някой. Каквото предложите, стига да не казваме, че нещо отговаря на закона или не отговаря на закона.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Други мнения има ли по въпроса?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз съм склонна да се съглася с Тодор Гунчев, но не в смисъл подобряване или прозрачност, а трябва да намерим точната дума. И ако махнеш тези три четири думи, започва да липсва глагол в изречението. Така че не може да се получи само като ги махнем, а трябва да намерим някаква заместваща дума.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз за това не съм предложил. Смисълът на абзаца да го запазим.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Това което беше идеята пишейки становището точно в това изречение е, че законът е оставил един прозорец, тъй като не е указал изрично, какво трябва да съдържа документа, който е отпечатан от специализираните устройствата за машинно гласуване. Именно за това бяхме записали, че не противоречи на законовите разпоредби. Ако този текст отпадне, можем евентуално да го формулираме, че Общественият съвет смята, че е удачно отпечатаната от специализираните устройства бюлетина да съдържа информация, аналогична на съдържащата се в доскорошните контролни разписки.

Съгласни ли сте да бъде така? Не искам да влизам с оглед на какво е удачно.

ТОДОР ГУНЕВ: Можем ли да кажем, че е налице възможността, както го каза, мисля че е добре.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Имаме много бележки по текста. Те са толкова много, защото ние като организация член ще трябва или да ги припознаем или сериозно да се дистанцираме. Отделно от този текст, който спомена Тодор, имаме малко повече. Не знам дали Стоил Цицелков ви ги е изпратил преди няколко дни.

ИВА ЛАЗАРОВА: Има писмо от Стоил от днес.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз също съм копирана в това, но виждам становището, което вие сте изработили. Текстът е доста описателен. Има много малко конкретни неща и няма позоваване на онези норми в Изборния кодекс, които дават възможност да се направят препоръки. Тук на няколко места виждам трябва, което го намираме извън стандарта на това, което граждански организации правят в собствения си мандат. Има ли смисъл всичко това да се споменава или вие просто сте се обединили около нещо и няма смисъл повече да се взима от времето на останалите.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Проектът за становище още от миналата седмица циркулира по имейлите на всички членове и организации на Съвета и всеки е имал възможност да се запознае с предложенията и да изкаже своите забележки и коментари, редакции и предложения по него.

Последният вариант, който четем сега беше изпратен във вида, в който го виждаме в събота сутринта. Съгласно решението на Общественият съвет отложихме приемането на текстовете и отново изпратихме текста с молба, да се изпратят коментари, редакции и допълнения в срок до сряда вечерта. Такива не сме получили, с изключение на това, което Тодор пушна преди малко и затова започнахме да коментираме неговите бележки.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това значи ли, че практически всички се обединяват около текстове, които говорят по скоро за предпоставки, отколкото за препоръки, които казват за ефективно използване на специализирани устройства, вместо конкретно да назоват за какво става дума. И дори нямат позоваване на чл. 71, ал. 2 от Изборния кодекс. Това приемливо ли е за останалите. Защото в случай, че това е приемливо, ние категорично се дистанцираме и тук приключваме. Вие го приемате, ние се дистанцираме и всички остават там, където са. Не си губим времето, с огромно уважение към времето на всички го казвам.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Вие имате ли някакви конкретни предложения, допълнения, редакции.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Текстът който имам пред себе си и който са го работили няколко човека има около 40 предложения. И аз не знаех, че те по някаква причина не са стигнали. В момента това дали са стигнали или не е безпредметно. Целта ми е дали някой има желание нещо да се прави или вие го приемате, ние се дистанцираме и всичко е както трябва.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: Госпожо Дечева, целта на тази среща е да оформим цялото становище. Кажете какви са вашите конкретни предложения, за да можем да работим и да не губим време.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Ако искате абзац по абзац.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Абзац по абзац, не знам дали има смисъл, но думата „трябва“ да не присъства. Имаме много конкретни неща, които като гражданско общество можем да ги кажем. Нещата са доста принципни. Тук се говори за видеонаблюдение. Наясно съм и в телевизии са ми показвали, Общественият съвет има становище, че трябва да има видеонаблюдение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Становището на Обществения съвет публикувано на страницата на Централната изборителна комисия включва коментар за видеонаблюдението. Тук са хората, които сме го приемали това становище. Всеки може да го погледне

и да каже какво пише там. Там пише, че нашите притеснения са по повод видеонаблюдението.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Колеги, интернета ми не е добър. Няма да мога да се включа повече. Упълномощавам Румяна Дечева да гласува. Ако не сте приключили до час, ще се включа отново. Извинявам се.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Възможно е телевизиите, те имат много неща, които си имат от старо време, по собствен начин интерпретират действителността. Това е тяхна работа. Възможно е аз да съм в грешка. Тук в цялото това становище няма нито един ред и нито една дума, за ролята на гражданското общество като наблюдатели, които могат да свършат по-добре работата, от тази която е вменена на наблюдението.

Следващото нещо доколкото виждам в политическото говорене има една стъпка назад от това наблюдение онлайн и запис на момента на гласуването. Виждам, че политическите партии явно са разбрали, че това директно излъчване онлайн повече от 12 часа няма да мине както трябва и вървят единствено към запис на самото броене на бюлетини. Това също поставя чисто техническите по качество на евентуалното наблюдение и записа като нещо трудно изпълнимо.

Нашата позиция на нашата организация е била винаги, че застъпници и граждански наблюдатели, както и всякакви други организирани хора, могат да свършат тази работа. А за цялото наблюдение, това което ние практически винаги като организация сме правили, не виждам нито една дума в това становище. Нито има призив към други организации, към други заинтересовани лица да бъдем някаква общност. Основни аспекти на дейността на гражданското общество не ги виждаме в този текст. В същото време виждаме още нещо тук. Район чужбина, тук има цял един параграф с „радини вълнения“, за това, че няма район чужбина или МИР зад граница, което е по-правилно. Няма го в закона, няма как да го има.

След това има някакво предложение, което в досегашния прочит на Министерство на външните работи също е неизпълнимо. Препоръчва се Министерство на външните работи да подпише договор с лица от земеделските организации. Това нещо Министерство на външните работи няма как да го направи. Тук има доста неща. Лицата, които те определят предварително, те към онзи момент не са в трудово-правни отношения. Нашата идея е това да бъде така стегнато като текст, необоримо като съдържание, че да не се възползва от която и да е било от политическите сили, които сега ще започнат да се надпреварват, в тяхна полза.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Имам принципни неща. Становището е това, датата е 31 януари.

Който е за това да гласува за. Няма абсолютно никакъв смисъл да се започва абзац по абзац. И аз не го харесвам, но това е към момента. Ако искаме да правим нещо друго, да го правим на базата на това. Нещата са следните. Или се обединяваш около това или не вкарваш нови аспекти, по които имаме разногласия. И на мен не ми харесва изречението „станали факт в условия на яростно политическо противопоставяне“. Целият текст не ми харесва, но съм склонен да го подкрепя. Да разграничим нещата. Ако Румяна Дечева вие сте съгласни с тези неща казваш.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Категорично съм съгласна с теб. Ние казваме твърдо не на това становище.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: На това становище вашата организация казва не. Значи вашата организация няма да стои под това становище. Аз съм за това становище, ако махнем „станали факт в условия на яростно политическо противопоставяне“. Това нас не ни интересува. Ние не сме коментатори. Факт е, че го направиха и го приеха. Как са го направили, това нас не ни интересува. Трябва и други такива не е нужно да има. Не е времето сега. Не противоречи на законовите разпоредби. според мен няма

абсолютно никакъв смисъл. Текстът да си остане така. Да уважим колегите. Или сме съгласни или не сме съгласни. Това е което предлагам.

Ако на базата на това становище после искаме да надградим, да изработим, да вкараме други въпроси добре, но да си губим времето в момента да вървим абзац по абзац, мисля че не е времето и начина на това заседание да стане. Аз съм за, ако махнем „станали факт в условия на яростно политическо противопоставяне“. Всичко останало са някои дребни детайли. Първо, никой няма да го прочете. Второ, никой няма да го разбере.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: В интерес на културата на изказа има няколко трябва, които могат да се махнат. Може леко козметично да се пипнат.

ИВА ЛАЗАРОВА: Много ми се искаше Румяна Дечева и Стоил Цицелков да са изпратили нещо, за да видим и да включим техните предложения и да ги отразим в някакъв срок.

Питам Румяна Дечева отвъд изказа, кои от тези три или четири основни засегнати теми, най-много я притесняват, тези с които не е най-съгласна. Защото тя е твърдо не по отношение на този текст.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Проблемът е единствено в това, че в това становище не виждаме къде е гражданското общество. Няма я ролята ни на наблюдатели.

Напълно съм съгласна с всички вас. Вложен е много труд. Моля за извинение, Стоил не може да участва. Той е включен в едни много тежки панели, европейски избори. Нас не ни касаят сега на този етап. Но други хора, които са експерти, в момента това правят. И по тази причина знам, че го е написал, знам участвахме много хора. Съжалявам, наша е грешката. В момента единственото ми желание, ако мога по някакъв начин да помогна, тук там нещо да се допълни, за да се покаже смисъла, същността на гражданското общество в този процес, в който ние ще бъдем наблюдатели и ще помагаме на други наблюдатели. Нещо в което ние сме включени.

Това ми се струва, че единственото в този момент можем да бъдем полезни, след като всички срокове са изтекли.

ИВА ЛАЗАРОВА: Аз не виждам, защо да не се впише един параграф, ако кажете, че го имате готов и да действаме стъпка по стъпка.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ако има нещо готово, аз съм съгласен с това. В момента имаме това, ако го отложим и изчакаме някой, ще стане по-късно. Темата, която я засягаш си е тема за едно отделно становище. Защото там проблемите, ако ги започнем са големи. Каква е целта на това, дали сега да се покажем, че много разбираме от избори и т.н. или да направим нещо смислено, това за мен е становище, за да покажем, че сме живи въпреки, че искахте да ни закриете.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Може ли да кажа, какви бяха мотивите, за да включим тези точки в становището. Съвсем бързо и синтезирано, без да губим време, в това число и за тези, които не се включват в заседанията досега и не знаят защо сме ги включили точно тези моменти в становището.

Първо, за нас най-важно беше раздела за машинно гласуване, той стои на първо място. Всички се обединихме, пишещите становище, участващите в заседанията преди това, че Общественият съвет трябва да се опита, ако има някаква възможност, да се направи процедура в Методическите указания, която да позволи за последващ контрол да се отпечатва протокол от машинното гласуване. Разбира се този протокол не може да бъде водещ за отчитане на резултатите. Той може да бъде само за последващ контрол.

И другото, за което се обединихме, че е много важно, ако е възможно да се извлекат данните от флашките така, че да бъдат сложени на сайта на Централната избирателна комисия, за да може независими експерти, наблюдатели да правят своите статистически анализи по начина, по който са ги правили на изборите досега, когато машинното гласуване

беше въведено като задължително и фигурираха повсеместно данните от машинните секции. Това беше първото и основно нещо, заради което седнахме да пишем становище. Защото всички знаем, че когато се обяви хронограмата за провеждане на изборите, таймингът е много скъсен и няма време за това. Вие самите виждате, че днес са публикувани първите 67 изборни книжа. И в момента в който ние си говорим и имаме изречение и фраза в нашето становище, нещата вървят в Централната изборителна комисия и в работни групи и времето за въздействие, ако искаме да сме оперативни и да въздействаме, а не само да покажем, че сме живи, не е толкова много.

Това беше най-важното, заради което седнахме да пишем становище и сложихме в първа точка именно процедурата по извличане на данните от машините за гласуване. Също така в много бърз порядък, следващият абзац избрахме варианта на протокол, който Обществения съвет е работил по времето, когато госпожа Матева е била председател на Обществения съвет и с леки модификации беше предложен и изпратен във вторник вечерта след редовното ни заседание до Централната изборителна комисия, за да може там да се гледа на работна група и ако може някои от нашите предложения да бъдат инкорпорирани в новия протокол, който ще се публикува предполагам на следващия етап от Централната изборителна комисия.

Следващият абзац касаеше преразпределението на мандатите по изборителни райони. За нас това е важна тема, защото всички знаем, че за първи път ще се проведат избори, отчитайки данните от преброяването, извършено 2021 г. И както анонсира председателят на Централната изборителна комисия в едно интервю в неделя, почти една трета от изборителните райони ще бъдат с преразпределени мандати.

Това, за което Общественият съвет призова в становището, е да се даде гласност на всички стъпки и изчисления така, че да има прозрачност

при определяне на мандатите в съответните многомандатни изборителни райони в страната. Те са нови и за първи път се различават от 2011 г., когато беше предишното преброяване на Националния статистически институт.

По отношение на гласуването зад граница, следващият абзац, който добавихме има предвид това, че Изборният кодекс въведе промени, както и госпожа Дечева каза, които Общественият съвет оценява като евентуална възможност, може да не се случи, за затруднения при гласуване в изборителни секции извън страната, ако не се намерят необходимия брой служители на Министерство на външните работи, които да бъдат държавни служители или такива на трудово-правни отношения в държавната администрация, което би ограничило евентуално възможността на нашите съграждани зад граница, да упражнят правото си на глас. Ние като граждански организации сме именно за това, да можем да защитим правата на гражданите както в страната, така и извън страната да упражнят конституционното си право на глас. Това беше причината да сложим този абзац.

По отношение на видеонаблюдението, Общественият съвет в последното си становище написа, че въпроса е много спорен. Но то е факт, защото законодателят го е предвидил в Изборния кодекс. Това за което наблягаме, че както е написан текста в Изборния кодекс, той определя видеонаблюдение след приключване на изборния ден в секционните комисии при броене и отчитане на резултатите. Именно в тази връзка, тъй като това е процес, който досега не се е правил, не се е организиран и има множество въпроси, които следва да се адресират и които трябва да намерят своя отговор. Това са причините да включим и този абзац в нашето становище.

Разбира се, че има още много въпроси, които не могат да се засегнат в това становище. Разбира се, че има още много неща, които

можем да кажем. Това ще е само първото становище в поредната процедура, която Централната избирателна комисия започна по организиране и провеждане на предсрочни парламентарни избори в 2023 г. Това е едно начало, с което се опитахме на първо място да подпомогнем Централната избирателна комисия при адресиране на въпроси и взимане на решения в срока, в който могат да бъдат взети.

Благодаря ви за вниманието.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ще трябва да напусна заседанието. Ако взимате становище за изборен борд, аз съм против. Този изборен борд не е функциониращ, не е рационален и не става за нищо. И най-вече под егидата на Румен Радев, аз лично съм против за каквито и да е такива дейности. Относно становището, аз съм за без „в условията на яростно политическо противопоставяне“. Успех!

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Многомандатните райони, доколкото на нас ни е известно, вече са определени. Малко закъсняло е това обръщение. В момента са в кабинета на Президента. Нашата организация имаше среща в Министерство на външните работи. Те могат да изпратят и шофьори. Тук проблемът е друг, не липсата на хората и на невъзможността за отваряне на секции, отново граждански елемент е. Това че до момента в повечето секции в чужбина бяха доброволци от земляческите организации, сега шофьори, секретарки, помощнички, чистачки, разбира се с образование, но все пак на работа в момента като чистачки или всякакви други лица, ще могат да бъдат назначавани, но няма да могат да бъдат назначавани активни граждани. Въпреки че това няма как да се промени, но едно малко изречение в становището, може да покаже посоката на нас като гражданско общество. Това е причината, поради която ние имаме това отношение.

За видеонаблюдението, както и за всички други нови постановки на Изборния кодекс има един параграф, който се казва непреодолими

проблеми и становището би могло да казва, че в случай на непреодолими проблеми това може да бъде решено с гражданското наблюдение и застъпници. С много малко думички между текста, без да бъде допълнително гласувано, това нещо може да отиде в посока гражданската активност. И ако такова нещо е направено, може без допълнително да съгласувате, ние ще бъдем съгласни и ще го приемем. По този начин където ние, нашата работа като гражданско общество ние я виждаме, считаме че не допринасяме с нищо и не сме представени.

В Изборния кодекс чл. 71, ал. 2 постановява, че резултатите от машинното гласуване се качват на страницата на РИК-овете. Тоест има една врата. Ние до днес не го пишехме, но Даниел Стоянов, който току що си тръгна е наясно, ние го имаме подготвен този текст, но чакахме Народното събрание днес да се разпусне, защото те винаги можеха да се върнат в последния ден и да кажат, а не ние не сме имали предвид това. Това е една вратичка неизчистена, която остана и би трябвало според нас да бъде използвана. Това не е обструкция, а обратното. Търсим начин ние да защитим нашата абсолютно силна и основна позиция в тези избори, ние да бъдем гаранта, а не техните печати на по-дълга хартиена бюлетина от машината или каквито и да било други такива неща.

Благодаря ви. Аз няма повече да взимам думата. Тодор Гунчев се съгласи с текста, ако приемете неговите промени. Ние сме срещу текста.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, процедурен въпрос имам, как да подходим от тук нататък с текста на становището. Чакам вашите предложения.

ИВА ЛАЗАРОВА: Руми, можеш ли да се ангажираш, че искаш да направиш три или четири отметки, които толкова те спъват, за да подкрепиш това предложение и да ги изпратиш в някакъв бърз порядък.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ние в момента готвим друго становище, което е много страници, много детайлно. Мога да погледна, защото аз нямам

онзи текст, по който бяхме работили преди седмица. Ако от другия текст, по който аз работя, мога да извадя нещо, мога да го изпратя до един час. Ако за вас е приемливо го ползвайте, ако не е приемливо забравете го.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: За нас са приемливи всякакви мнения, които можем да получим във връзка със становището. И аз много бих се радвала, ако досега вашата организация беше изпратила до Обществения съвет своите възражения и своите предложения. Именно за това бяха многобройните имейли, които изпращах до всички от миналия вторник досега.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Тук виждам друг проблем. Те ако са работили по варианта от преди една седмица, значи не са работили по последния вариант.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Аз не мога да кажа по кой вариант е работено от тяхната организация.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: При всички положения трябва да нанесем корекциите, за които каза Даниел и за които каза Тодор. За начало поне това да свършим.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: Аз имам едно предложение. Подкрепям Надя да нанесем корекциите на Тодор и на Даниел, а през това време, ако на Румяна ѝ е удобно, да изпрати пасажите от това становище, което в момента готви на имейла, да ги гледаме. Ако не ги изпрати докато приключим с нещата на Тодор и Даниел, да продължим с нещо друго, за да не губим време. Защото тя каза, че в рамките на един час е възможно.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Всичко ще отнеме много време нататък. Това ще бъде със сигурност след края на заседанието, защото ще трябва да потърся в компютъра и да работя по дългия текст и да извадя текстове, които могат да бъдат полезни на това становище. Така че продължавайте, гласувайте. Както каза Даниел на следващ етап, ако има следващо становище. Само една бележка, аз бях изхвърлена от този Обществен

съвет, защото ви бяхме много двама души от една организация. Ние сме ангажирани с много избори на много места. Няма как през цялото време да се ангажирам някой да ми препраща имейлите. Единственият смисъл на моето участие беше да получавам и когато имам време да се включвам. Но аз към този въпрос вече няма да се върна, защото той е документиран в един предишен протокол, който общо взето е обиден за гражданското общество и начина на комуникация. Много е дълъг другия текст. За да ви изпратя неща, които ви вършат работа трябва да вървя през текста тема по тема. Да видим какво може да стане. След малко вие да го приемете. Ние се дистанцираме и тук приключваме. В следващия момент, ако имаме възможност и имаме информация ще се включим по-ефективно.

ИВА ЛАЗАРОВА: Имам предложение, ако се приеме процедурно да гласуваме текста с промените на Тодор и Даниел.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Стоил Цицелков от 16 януари работи по други избори и по едни тежки правни документи за които, ако някой следи какво става в Брюксел, ще види, че има пресконференции и различни политически семейства правят неща. Така се случи, че всички които правим нещо заедно са заети. Когато Стоил може да се включи и да участва и най-вероятно другата седмица ще видите трети различен човек от нашата организация. Понеже следващия път, ако отново заседанието е както е по реда си, пак няма да ни има, защото сме в невъзможност.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: Аз имам една молба, Румяна може ли да помолиш Стоил, да изпрати мнение, за да знаем в бъдеще какво е.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, нека да вървим напред. Предложението на Даниел в преамбюла на нашето становище, той иска да заличим фразата „станали факт в условия на яростно политическо противопоставяне“.

ИВА ЛАЗАРОВА: Станали факт няколко месеца преди поредните предсрочни парламентарни избори.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Добре.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Другият вариант е изобщо да се махне.

ИВА ЛАЗАРОВА: Или непосредствено преди.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Непосредствено не е хубаво, защото когато са приемали законодателите не са знаели, че ще има предсрочни избори.

ИВА ЛАЗАРОВА: Може и да отпадне фразата изобщо, ако кажете.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Ако оставим текста, който Ива Лазарова предлага, все пак това намеква, че не е редно Изборния кодекс да се променя непрекъснато бързо, без да има широки обсъждания и експертни публични дискусии. Съгласни ли сте това да остане, което Ива предложи.

Изречението ще звучи така: Новите правила за гласуване, станали факт няколко месеца преди поредните предсрочни парламентарни избори, поставят нови въпрос и предизвикателства пред изборната администрация.

Така съгласни ли сте?

Има ли коментари за редакция?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Мисля, че е добре така.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: И аз съм за, защото иначе ако махнем текста ще се чудят по новите правила за гласуване, някак ще си загуби тежестта самото изречение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Оставаме го това така.

Гласуваме за.

Приема се с единодушие от присъстващите.

ИВА ЛАЗАРОВА: Руми, може ли да помолиш Стоил Цицелков, въпреки че сега ще направим становището, когато му е възможно да изпрати текста с корекциите. Да видим с какво не е бил съгласен, какво е предлагал като промени като допълване, за да имаме представа за следващите становища.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Няма никакъв смисъл, аз ви казах около 40 са промените. По скоро следващия път когато имате, за да бъде сигурно, а другия път ще се запознаете с друг наш колега. Ще ви дадем няколко имейла, изпращайте ги ако това не ви е трудно, за да може някой да стигне до документите, които изпращате и да получи внимание, а не само да бъде при един човек, който координира повече неща. Съгласна съм с всичко, което казахте. Изпращайте го. Сега ще започнат да идват решенията на Централната изборителна комисия, по които ще трябва да има становища. Така че когато дойде следващия път, да може навреме да се реагира, все едно кой от нас.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: Днес има много решения на Централната изборителна комисия. Има за мандатите, има за възнагражденията, за хронограмата и за всичко.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Всичко това са предвидимите. Тези които ние знаехме какви ще бъдат. Ако от тук нататък ще бъдат становищата и решенията, които никой не знае, които ще бъдат изработени в борба между политическите сили и на мен ми се струва именно по тях ще има много какво да се казва и по-детайлно. Сега това е общо, но по-нататък ще има много неща, които ще трябва да се правят.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: Имам един въпрос. Въпросът е, че сега нанасяме корекциите на Тодор, за които той държеше.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Той гласува за.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: Пожелавам хубава вечер на всички. Ако има нещо на телефона отговарям, ако искате съдействие от мен. Надя, упълномощавам те да гласуваш от мое име.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Корекциите на Тодор Гунчев в изречението – Дизайнът на новата бюлетина от машинното гласуване трябва да е опростен. Общественият съвет смята, че не противоречи на законовите разпоредби.

Не противоречи на законовите разпоредби го изтриваваме.

Първи вариант за редакция пише – е удачно. Не ми харесва да има „е удачно“.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Може би „е достатъчно“. Защото спорът там е дали не трябва да изпишат всичките партии, както на хартиената бюлетина или е достатъчно да е във вида, в който беше разписката.

ИВА ЛАЗАРОВА: Добре, аз съм за редакцията на Надя.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Тук има един друг тънък момент. Това е достатъчно от гледна точка на това, че няма нужда да пишат партиите, но могат да решат някакви други аксесоари да напишат.

ИВА ЛАЗАРОВА: Напълно достатъчно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Добавям.

ИВА ЛАЗАРОВА: Напълно достатъчно, отпечатваната от СУЕМГ бюлетина.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Добре.

Имате ли други коментари?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Предлагам да махнеш „напълно“.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Продължаваме със следващата корекция, която Тодор е подчертал.

Известно удължаване на машинната бюлетина е оправдано. На него не му харесва „е оправдано“.

И отдолу е написано: Причините за това са, че не смятаме, че е редно Обществения съвет да прави квалификация нещо дали е законно или не, както и да дава становище дали нещо може да е оправдано. Трябва да се коригират или да се променят думите.

ИВА ЛАЗАРОВА: С цел да се позволи поставянето на печат след гласуването и бюлетината да се сгъне двукратно преди пускането ѝ в

съответната кутия, може да се помисли за известно удължаване на машинната бюлетина.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Ако искаме по-силна дума, може да кажем „е необходимо“. Или ако искаме по-слаба дума „би било добре“.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Ако искате да обърнем изречението, както каза Ива. С цел да се позволи поставянето на печат след гласуването и тя да се сгъне двукратно при пускането ѝ в съответната кутия би било добре да се помисли за известно удължаване.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Би било добре да се удължи машинната бюлетина или да е по-дълга.

ИВА ЛАЗАРОВА: С цел да се позволи поставянето на печат след гласуването върху машинната бюлетина би било добре.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Тя да се сгъне двукратно преди пускането ѝ в съответната кутия би било удачно.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да бъде по-дълга от досегашните разписки.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да позволява поставяне на печат. Те могат да сложат и много малък печат.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Да се позволи поставянето на печат след гласуването върху бюлетината от машинно гласуване.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: По принцип това двукратно сгъване трябва да стане преди печата. Ако може да ги разменим.

ИВА ЛАЗАРОВА: Мисля, че не изпускаме нищо и няма нюанс на оценка.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Ако искате да добавим спрямо досегашните контролни разписки или нещо подобно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Да, така е, не показва спрямо какво. Спрямо досегашните контролни разписки.

„С цел да се позволи двукратно сгъване на машинната бюлетина след гласуването.“

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, гледайки забележките на Тодор, аз не виждам други корекции, които трябва да отразим в текста на проектостановището.

Да пристъпим ли към гласуване?

Да гласуваме текста на проектостановището както го редактирахме.

Който е за, моля да гласува.

Ива Лазарова за, Надежда Гологанова за, от името на Свилена Гражданска за, Тодор Гунчев за, Цветелина Пенева за.

Даниел Стоянов за, тъй като е приета редакцията му.

Против Румяна Дечева.

Приема се становището.

Предлагам в максимално кратко време, още тази вечер да го изпратя на Централната изборителна комисия, за да може да се разгледа още на заседанието утре. Също така предлагам да направим прессъобщение, което да не го изпращаме веднага заедно със становището, а поне един ден да дадем толеранс на Централната изборителна комисия, да се запознае с текста на нашето становище и след един ден да го изпратим и до медиите.

Съгласни ли сте с това предложение?

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Има неща, които не са покрити в това становище, които са технически. Другата седмица може би ще започнат да излизат решенията. Запазете това до медиите, докато има нещо, което наистина ще даде силен отзвук. Ако решите да го изпращате аз съм за.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Трябва да имаме медийна прозрачност. Това е моята теза. Разбира се трябва да дадем толеранс на Централната изборителна комисия да се запознае професионално със становището, а не да научават за него от медиите, нещо за което

Общественият съвет беше критикуван от Централната изборителна комисия.

Предлагам да изпратим поне 24 часа, след като сме изпратили становището по електронната поща.

Колеги, да отидем към **точка втора** р а з н и.

Във втора точка искам първо да отговорим на въпросите, които Тодор задава в имейла си днес. Той е написал, че на нашето редовно заседание във вторник ние направихме редакция на проекта за секционен протокол, гласувахме и приехме такъв проект. Аз поех ангажимент да го изпратя до Централната изборителна комисия и до всички вас.

Той пише: Надавам се, че е изпратено, но поне аз не съм получил имейл.

Аз онзи ден вечерта го изпратих до Централната изборителна комисия и след това го изпратих до всички вас, надявам се да сте го получили. Не мога да си обясня, защо той казва, че не го е получил. Имате ли получен секционен протокол?

Аз виждам, че съм изпратила от имейла на Обществения съвет на 31 януари в 21.46 часа един имейл, който казва: В прикачени файлове може да видите писмото до Централната изборителна комисия и проекта за секционен протокол, които са прикачени към имейла, в който има текстуалната част. Изпратен е до всички вас и в това число виждам имейла и до Тодор Гунчев.

Така че аз ще отговоря на Тодор, след като завърши нашето заседание и ще му препратя отново имейла, който вие сте получили и в който той фигурира като адресат, за да види, че действително ангажимента, който беше поет във вторник е спазен от страна на ръководството.

По трета точка от неговите въпроси е написал: Да се изготви писмо за среща на ръководството на Обществения съвет с ръководството на

Централната изборителна комисия, а впоследствие на Обществения съвет с Централната изборителна комисия на тема: „Сътрудничество и комуникация.“ Също така бяха обсъдени изпращане до медиите на прессъобщение и становище и проекта за протокол, предложение за граждански борд по изборни въпроси.

Това е по тема, която започнахме на миналото заседание във вторник и я споделихме като идея. Казахме, че ще работим по тази тема. Ива Лазарова започна да вади чернови от предходния граждански борд, който е бил 2013 г. И евентуално организация на кръгла маса на тема: Информираност на гражданите по изборните въпроси, обучение на СИК и подобни.

По тези въпроси Общественият съвет ще продължи да работи след като приключи сега с приемането на становище. На следващото редовно заседание предлагам в дневния ред да фигурират темите, които бяха започнати на заседанието във вторник и които да бъдат завършени с документи най-вероятно.

Разбира се в точките от дневния ред на следващото заседание ще включим и текущи въпроси, които сигурно ще излязат във връзка с решенията, които приема Централната изборителна комисия по повод започнатото обратно броене до изборния ден.

Колеги, имате ли нещо да кажете по въпроса?

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз имам един въпрос, който нееднократно го поставям. Организацията, които не отговарят на условията да бъдат членове на Обществения съвет да бъдат ясни и с нарочно решение на Обществения съвет да се реши, онези които са били членове на Обществения съвет, представители на техни организации, да бъдат приети като индивидуални членове, за да не подлежи Общественият съвет на атака за това, че не отговаря на изискванията на закона. Защото не става дума за правилата на Обществения съвет, а става дума за изискване на

Изборния кодекс. Тъй като ние през цялото време удряме там, където Изборния кодекс не се спазва, задължително е Обществения съвет да отговаря. Тъй като многократно ЦИК не разрешиха индивидуални членове, но нямат никакво основание да не приемат индивидуални членове, които вече са били. Това е предложението и обосновката.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Аз подкрепям предложението, което направи Румяна, считам го за резонно. Ние трябва да отговаряме на всички законови изисквания, за да не бъде Общественият съвет уязвим под каквото и да било форма, от каквито и да било други институции. В тази връзка би било полезно да изработим процедура, по която това да се случи. Трудно ми е да отговоря сега, дали трябва ние да направим проверката, кои от организациите на Обществения съвет отговарят на изискванията или това трябва да се направи от органите на Централната изборителна комисия. Отворена съм за всякакви предложения в тази връзка. Мисля, че трябва да направим отделно заседание, на което да обсъдим процедурата, която да предложим на Централната изборителна комисия, в това число и промяна на правилата за работа на Обществения съвет, така че да може в него да участват и индивидуални експерти. Нали това беше Румяна твоето предложение?

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не просто индивидуални експерти, тъй като те на това няма да се съгласят. Единствено да останат като членове на Обществения съвет онези, които преди това са представляли организации, които по каквото и да било причина са спрели да съществуват. Това го прави Централната изборителна комисия, прави го за всяка организация когато регистрираме наблюдатели. Аз знам, че те са го направили за Обществения съвет около дискусиите за Обществения съвет. На едно среднощно заседание беше изнесена информацията. За да не бъде, че някой се крие е много важно за Обществения съвет с едно писмо, няма процедура. Писмо до Централната изборителна комисия, което нашата

организация го иска от преди една година. Писмо до Централната изборителна комисия, те да кажат като юристи как четат, кои са организациите и това писмо до Централната изборителна комисия да бъде придружено с решение. Всички, които отпадат по формални характеристики, да останат членове на Обществения съвет, за да се запазят компетенции и т.н. като индивидуални членове. Те може да решат да ги лишат от право на глас, но тези хора да имат всичките права като експерти, ако продължат да представляват себе си.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Аз намирам напълно резонно това предложение и се надявам Централната изборителна комисия да застане зад него, защото ако решат да четат формално закона, те могат да решат да изключат такива експерти.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не могат, защото ние няколко пъти ги променяхме тези правила в миналото. Единственото което не може да стане е да вкараме нови хора като индивидуални членове, което се опитвахме. Така не става. Но това, което те не могат да откажат според мен е да запазят членството. Това са няколко човека. Въпросът е, че се губят хора в момент, в който никой не проявява интерес към Обществения съвет.

Проблемът остава на масата на Централната изборителна комисия. И когато им се даде проблема с решението, нека тези хора да останат като индивидуални членове.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Намирам това предложение за резонно и задължително, за да може Общественият съвет да има своята легитимност и своето ясно определено лице пред обществото. Този въпрос няма да го оставим така. Аз поемам ангажимента, първо да го предложи на следващото заседание и да го гласуваме. Не е редно като председател на Обществения съвет еднолично да пиша писма до Централната изборителна комисия. Важно е членовете на Обществения

съвет да го гласуват и това ще го облечем в едно такова писмо. Няма никакъв проблем.

Други коментари има ли?

ИВА ЛАЗАРОВА: Въпросът е, че трябва да се говори заедно с всички, а не в тяхно отсъствие. Идеята за следващия път е добра или в някакво писмо да се напише и всеки да може да го прочете. Нямам други коментари. Доколкото знам по Търговският регистър са удължили отново срока за пререгистрация, защото има много организации, които не са се пререгистрирали. Видях някакво съобщение в тази насока, но не съм на сто процента сигурна. В допълнение, както и Руми каза, ако е въпрос само за пререгистрация, тогава би следвало всички от организациите да са валидни, с изключение на една, която е в нарушение на Кодекса, от гледна точка на това, че формата ѝ е фондация, а не сдружение. Това е въпрос на решение.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Единственият смисъл това да бъде направено достатъчно рано преди изборите, че след всяко критично становище ще има този път повече, отколкото когато и да било преди, опити за атаки срещу Обществения съвет. Това е единствената причина да се говори, за да знаем, че Централната изборителна комисия са написали писмо, в което казват, че всички са редовно регистрирани. И те са се съгласили онези, които преди са били, а по някакъв начин сега не са, те да бъдат индивидуални членове например без право на глас. За да може тези имена, които са написани на онази страница да отговарят и по технически причини да не бъдат укорими. Нищо повече.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Аз мисля, че предложението е резонно с оглед на времето, защото срока за пререгистрация на юридически лица с нестопанска цел в Агенцията по вписванията изтече в края на годината. Миналата година нямаше как да

имаме организации, които не са се пререгистрирали на време, тъй като до нова година те е трябвало да го направят.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ива казва, че отново са го удължили. Те го удължаваха четири пъти.

ИВА ЛАЗАРОВА: Имаше някакво съобщение. Мисля, че е активно на сайта на Търговския регистър.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Това е тема, която мисля, че е редно да я включим като точка на следващото редовно заседание, за което отново ще призова за масово участие, за да е ясно, че говорим за статута на организациите членове на Обществения съвет. Така е ясно и така знаем какво правим, защото го правим добронамерено, за да защитим авторитета на Обществения съвет.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Една последна малка бележка по този борд. Съгласна съм с Даниел, че след всичките разговори които вървят за президентската република, този обществен борд към Президента не би могъл да свърши изключително полезна работа. Изборен борд към вицепремиера, който ще отговаря за провеждането на изборите, както и изборния борд винаги е бил към онзи вицепремиер, който отговаря за изборите е нещо, което ние ще подкрепим.

ИВА ЛАЗАРОВА: Руми така беше към ресорния министър, който отговаря за изборите. Не знам защо Даниел реши, че е към Президента.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Мисля, че проблема идва от там, че така сме написали в резюмето след заседанието, че ще бъде изпратено до Министерския съвет и до Президента.

ИВА ЛАЗАРОВА: Идеята и коментарите от миналия път бяха за този, който е бил 2013 г.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Имаше един 2011 г. и 2013 г. имаше борд. Това е последният борд в който участвахме.

ИВА ЛАЗАРОВА: Беше към ресорния министър.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това разчупва този формат много стегнат и не адаптиран към Обществения съвет, който не може да покани главния прокурор, не може да покани министъра на вътрешните работи, а там имахме възможност. На нас тези хора са ни важни, защото когато ние информираме главния прокурор, че сме намерили индианската нишка и ние знаем точно къде са доказателствата, той казва: „Доведете ми човека, който ви е казал!“ Трябва ни форум на който да могат да бъдат поканени всички, които имат ангажменти по изборите.

ИВА ЛАЗАРОВА: Процедурно ви предлагам да закроем заседанието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, благодаря за участието и за активността тази вечер. Становището ще го изпратим още сега. Утре ще подготвя материала за медиите. Благодаря ви.

Закривам заседанието на Обществения съвет

/Закрито в 19.30 часа /

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Цветелина Пенева

Стенограф:

Силвия Михайлова